

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
התכנית ללימודי מגדר

מבוא לתיאוריה פמיניסטית (תשפ"ב)

קורס חובה לתואר ראשון (סמסטר א' 165.1.0071 סמסטר ב' 165.1.0081)

דר' שרי אהרוני

שעות הקורס: יום ב' 16:00-18:00

כתה: בניין 90, חדר 325

שעת קבלה: יום ג' 09:00-10:00 חדר: 218 בניין 74

אימייל: saraia@bgu.ac.il

תיאור כללי

בקורס זה נקרא מכתביהן של הוגות פמיניסטיות ליברליות, מרקסיסטיות, ופסיכואנליטיקיות כמו גם תיאוריות פוסט-סטרוקטורליסטיות, פוסט-מודרניות ופוסט-קולוניאליות ונתחקה אחר שאלות וסוגיות מרכזיות בתחום של לימודי מגדר כגון: מהו מין ומהו מגדר? ומה ההבדל ביניהם? מהי הזיקה בין מגדר לבין גזע ומעמד? ואיך בעצם הזהויות הנשית והגברית מכוננות?

חובות הקורס:

1. נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים **תבחן בהתאם להנחיות הנוגעות לתקופת הקורונה**. יש לקרוא את המאמרים מדי שבוע ולהשתתף בדיונים באופן פעיל. מדי שבוע תתבקשו להגיב לקריאה בהכנת שאלות או בניית טקסט קצר.
2. במהלך כל סמסטר יש להגיש עבודה קצרה.
3. בסוף כל סמסטר יש להגיש עבודת בית (ההנחיות להגשת העבודות הקצרות והמטלות המסכמות יופיעו באתר הקורס).

חישוב ציון הקורס יתבסס על המרכיבים הבאים:

1. השתתפות בדיונים, הכנת שאלות ועבודה קבוצתית: 20%
2. עבודות קצרות: 20%
3. עבודת בית – סמסטר א': 30%
4. עבודת בית – סמסטר ב': 30%

הערות:

זהו שיעור שנתי ולא ניתן לקחת אותו סמסטר אחד.

התאמות לסטודנטים/יות עם מוגבלויות

אם את/ה רואה עצמך כמי שזקוק/ה להתאמה בשל מוגבלות, אנא יידעי אותי בהקדם. חלק ממרכיבי הקורס וביניהם המטלות, הדיונים והאופן שבו יתקיימו השיעורים יכולים להיות מותאמים כדי להקל על השתתפותך והתקדמותך. ברגע שתעדכני אותי בנוגע לצרכיך נוכל לפנות אל מרכז התמיכה לסטודנטים עם מוגבלויות בדיקנט הסטודנטים כדי ליצור תנאי למידה הולמים שיאפשרו לך הצלחה תוך שמירה על פרטיות מלאה. להלן כתובת האתר של המרכז: http://in.bgu.ac.il/Dekanat/Pages/support_center.aspx

הנחיות להשתתפות בקורס

על מנת לאפשר אווירת למידה נעימה אנא הקפידו להגיע לשיעור בזמן, להתעדכן בקריאת הרקע ולהשתתף בדיונים. זכרו כי ההכרה בקיומן של עמדות שונות וסותרות מהווה אחת מאבני-הדרך לקיום סביבת למידה פורייה ולשמירה על עקרון החופש האקדמי. היות שכך, יש להקפיד על דו-שיח מכבד ולהימנע מגילויים של חוסר סובלנות ומהערות שיש בהן התייחסות גזענית או פוגענית למגדר, לאום, נטייה מינית, דת או השתייכות פוליטית.

רשימת קריאה לפי נושאים *המאמרים נמצאים באתר הקורס

(1) מבוא

(2) פמיניזם ליבראלי : מקורות

וולסטונקרפט, מרי. 1792 (2006). "הגנה על זכויות האשה". בתוך: באום, דלית., ואחרות (עורכות). *ללמוד פמיניזם : מקראה*. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד סדרת מגדרים, 18-30.

מיל, ג'ון סטיוארט. 1869 (2006). "שיעבוד הנשים". בתוך: באום, דלית., ואחרות (עורכות). *ללמוד פמיניזם : מקראה*. עמ' 43-47.

(3) פמיניזם ליבראלי : גרסאות עכשוויות וביקורות

פרידן, בטי. 1963 (2006). "הבעיה שאין לה שם" (מתוך "המיסתורין הנשי"). בתוך: באום, דלית., ואחרות (עורכות). *ללמוד פמיניזם : מקראה*. עמ' 50-61.

וולף, נעמי. 1991 (2004). *מיתוס היופי*. הוצאת הקיבוץ המאוחד.

(4) פמיניזם מרקסיסטי : מקורות

אנגלס, פרידריך. 1884 (1940). *מוצא המשפחה, המדינה והקניין הפרטי*. תרגום: דניאל בן-נחום. תל אביב: הקיבוץ הארצי השומר הצעיר.

Rubin, Gayle. 1975. "The Traffic in Women: Notes on the 'Political Economy' of Sex", in: *Toward an Anthropology of Women*, Rayna Reiter (ed.), Monthly Review Press: New York, pp. 157-210.

5) פמיניזם פסיכואנליטי: מקורות

פרויד, זיגמונד. 1933. (1968). "נשיות". מתוך: מבוא לפסיכואנליזה - סדרה חדשה של הרצאות: כתבי זיגמונד פרויד. תל אביב: הוצאת דביר.

*** מטלת אמצע**

6) פמיניזם פסיכואנליטי: גרסאות עכשוויות וביקורות

צ'ודורו, ננסי. 1978. (2007). "שיעתוק האמהות – פסיכואנליזה והסוציולוגיה של המיגדר". בתוך: ינאי ואחרות (עורכות). דרכים לחשיבה פמיניסטית – מקראה. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, 86-135.

7) פמיניזם תרבותי/פמיניזם ושונות (Difference):

סיקסו, הלן. "צחוקה של המדוזה", בתוך: באום, דלית, ואחרות (עורכות). ללמוד פמיניזם: מקראה. עמ' 135-153.

ריץ' אדריאן. 1976. (1989). ילוד אשה. תרגמה: כרמית גיא. עם עובד: תל אביב.

*** מטלה מסכמת - סמסטר א'**

8) פמיניזם רדיקלי

בראונימילר, סוזן. (1980). בניגוד לרצוננו: נשים, גברים ואונס. תל אביב: הוצאת המין השני (פרק 10 ועוד קצת), עמ' 297-343.

מקינן, קתרין. (2005). "שוני ושליטה: על אפליה מינית" בתוך: דפנה ברק-ארז ואחרות (עורכות). קתרין מקינן: פמיניזם משפטי בתיאוריה ובפרקטיקה. תל אביב: רסלינג. עמ' 23-34.

9) פמיניזם פוסט סטרוקטורליסטי

באטלר, ג'ודית. 1993. (2006). "גופים נחשבים." בתוך: באום, דלית, ואחרות (עורכות). ללמוד פמיניזם: מקראה. עמ' 443-476.

זיו, עמליה. (2001). "חיקוי, ציטוט והתנגדות: הצרות המגדריות של ג'ודית באטלר", מכאן- כתב עת לחקר הספרות העברית 2: 191-201.

*** מטלת אמצע**

10) פמיניזם פוסט-קולוניאלי

חסן, מנאר. (1999). "הפוליטיקה של הכבוד: הפטריארכיה, המדינה ורצח נשים בשם כבוד המשפחה". בתוך: יזרעאלי ואחרות (עורכות). מין, מגדר ופוליטיקה. תל אביב: הקיבוץ המאוחד. עמ' 267-305.

(קריאת רשות) מוהנטי, צ'נדרה טלפדה. 1987. (2006). "תחת עיניים מערביות: הגות פמיניסטית ושיחים קולוניאליים", בתוך: באום, דלית, ואחרות (עורכות). *ללמוד פמיניזם: מקראה*. עמ' 442-415.

(11) פמיניזם שחור וצבעוני

בל הוקס. 1984 (2006), "אחיות: סולידריות פוליטית בין נשים", בתוך: באום, דלית, ואחרות (עורכות). *ללמוד פמיניזם: מקראה*, עמ' 243-223.

שוחט, אלה. 1994. (2021). "פמיניזם מזרחי: פוליטיקה של מגדר, גזע ורב-תרבותיות" בתוך: *האמהות שלנו: 20 שנה לאחותי-תנועה פמיניסטית מזרחית*. הכיוון מזרח: הוצאת אחותי.

(12) מיקומים צולבים (Intersectionality)

Kimberlé Crenshaw. (1991). "Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence against Women of Color," *Stanford Law Review* 43(6): 1241-1299.

(13) פמיניזם דתי

תמר רוס. (2008). *ארמון התורה ממעל לה - על אורתודוקסיה ופמיניזם*. תל אביב: עלמא ועם עובד.

(14) אקו-פמיניזם

עדנה גורני. 2011. "אקו-פמיניזם". מתוך: בין ניצול להצלה. פרדס הוצאה לאור. עמ' 21-32.

קרול ג'. אדמס. 1990 [2017] "הפוליטיקה המינית של הבר"ר". בתוך: *העידן הפוסט-אנושי*, עורכים: יוחאי עתירה ועמיחי שלו. פרדס הוצאה לאור. עמ' 117-138.

(15) סייבר-פמיניזם וסייבורגים

דונה האראוואי. 1985. (2006) "מניפסט לסייבורג", בתוך: באום, דלית, ואחרות (עורכות). *ללמוד פמיניזם: מקראה*. עמ' 276-315.

(16) גבריות

רייווין קונל. 2009. *גבריות*. פרדס הוצאה לאור. עמ' 89-101 ("הארגון החברתי של הגבריות")